DOMSTOLENS DOM (første afdeling)
23. april 1986 *

I sag 153/84

angående en anmodning, som Bundessozialgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Antonio Ferraioli, München,

mod

Deutsche Bundespost

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 76 i forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366),

har

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af afdelingsformanden R. Joliet, dommerne G. Bosco og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: M. Darmon
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl .

efter at der er afgivet indlæg af:

— sagsøgeren i hovedsagen Antonio Ferraioli ved advokat I. Stahlberg, München,

— Forbundsrepublikken Tysklands regering ved M. Seidel og E. Röder som befuldmægtigede,

* Processprog: Tysk.

— Den italienske Republiks regering ved chefen for Servizio del contenzioso diplomatico Luigi Ferrari Bravo som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato O. Fiumara,

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, under skriftvekslingen ved M. Beschel, den juridiske tjeneste, og under den mundtlige forhandling ved juridisk konsulent P. Karpenstein,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. januar 1986,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved kendelse af 25. april 1984, indgået til Domstolen den 19. juni 1984, har Bundessozialgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt tre præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 76 i Rådets forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366).

2 Spørgsmålene er rejst under et søgsmål angående annullation af Deutsche Bundesposts afgørelse om at indstille betalingen af de børnetilskud, som sagsøgeren i hovedsagen indtil da havde modtaget.

3 Sagsøgeren i hovedsagen, Ferraioli, der er italiensk statsborger, har siden 1961 været ansat ved Deutsche Bundespost, der er sagsøgt i hovedsagen. Hans kone og tre børn — Anna (født den 12. april 1962), Michele (født den 13. september 1963) og Salvatore (født den 14. januar 1969) — er bosat i Italien.

4 Ferraioli modtog indtil 1. maj 1979 børnetilskud for sine børn i henhold til den tyske lov om børnetilskud (»Bundeskindergeldgesetz«). Efter at sagsøgte havde fået kendskab til, at sagsøgerens hustru siden 1971 havde været beskæftiget som arbejdstager i Italien, indstillede man i henhold til afgørelse af 22. maj 1979 betalingen af børnetilskud med virkning fra 1. maj 1979. Senere omgjorde Deutsche Bundespost denne afgørelse under hensyn til, at børnetilskud i Italien ophører, når barnet fylder 16 år; sagsøgte betalte imidlertid alene børnetilskud for Anna indtil 30. april 1980 og for Michele fra oktober 1979.

5 Ferraioli fik ikke medhold i en administrativ klage over Deutsche Bundesposts afgørelse, hvorefter han anlagde sag ved Sozialgericht München med påstand om betaling af børnetilskud for sønnen Michele fra 1. maj-30. september 1979 og for Salvatore fra 1. maj 1979 svarende til forskellen mellem de børnetilskud, der tilkom hans hustru i henhold til den italienske lovgivning, og tilskud i medfør af artikel 10 i Bundeskindergeldgesetz samt renter efter loven. Sozialgericht gav sagsøgeren medhold fuldt ud, og Landessozialgericht Bayern stadfæstede denne afgørelse. Sagsøgte indbragte herefter en revisionsanke for Bundessozialgericht.

6 Bundessozialgericht fandt, at sagen rejste et spørgsmål om fortolkningen af fællesskabsretten, og retten har herefter udsat sagen på Domstolens afgørelse af følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Finder artikel 76 i forordning (EØF) nr. 1408/71 også anvendelse i tilfælde af, at der ikke i medfør af bestemmelserne i den stat, hvor familiemedlemmerne er bosat, ydes de familieydelser og børnetilskud, som kan kræves i kraft af erhvervsudøvelse, når grunden hertil alene er, at den af forældrene, der er berettiget hertil, ikke har ansøgt om disse ydelser?

2) Følger det af artikel 76 i forordning (EØF) nr. 1408/71, at de familieydelser, der i medfør af forordningens artikel 73 tilkommer den ene af forældrene i det land, hvor den pågældende arbejder, skal stilles fuldt ud i bero, eller skal dette kun ske for så vidt angår det beløb, der fremkommer efter fradrag af de familieydelser, som den anden ægtefælle i kraft af erhvervsudøvelse kan kræve i den stat, på hvis område de øvrige familiemedlemmer er bosat?

3) Skal artikel 76 i forordning (EØF) nr. 1408/71 fortolkes således, at retten også stilles fuldt ud i bero, selv om det følger af national lovgivning (her Bundeskindergeldgesetz), at den af forældrene, der har ret til ydelserne, ved sammenfald med en lignende udenlandsk familieydelse bevarer retten til forskelsbeløbet?«

7 Der er under sagen afgivet indlæg for Domstolen af Ferraioli, af Forbundsrepublikken Tysklands regering, af den italienske regering samt af Kommissionen.

8 I henhold til artikel 73 i forordning nr. 1408/71, som omhandles i spørgsmålene, har en arbejdstager for de af sine familiemedlemmer, der er bosat på en anden medlemsstats område, ret til familieydelser efter lovgivningen i beskæftigelsesstaten, som om de pågældende var bosat på dennes område.

9 Ifølge forordningens artikel 76 stilles retten til disse ydelser i bero, såfremt der i kraft af erhvervsudøvelse også kan kræves udbetalt familieydelser eller børnetilskud efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne er bosat.

10 Ferraioli har anført, at når der under de omstændigheder, der omhandles i artikel 76 i forordning nr. 1408/71, faktisk oppebæres familieydelser eller børnetilskud i bopælsstaten af den af forældrene, der er erhvervsaktiv dér, om end med et mindre beløb end det, som den anden af forældrene som vandrende arbejdstager kan kræve udbetalt i beskæftigelsesstaten med hjemmel i dennes nationale lovgivning suppleret med fællesskabsretten, for de samme børn og for den samme periode, så bevarer den vandrende arbejdstager retten til børnetilskud i beskæftigelsesstaten og kan af den kompetente institution i sidstnævnte stat kræve udbetalt forskelsbeløbet mellem tilskuddene i bopælsstaten og i beskæftigelsesstaten.

11 Forbundsrepublikken Tysklands regering har anført, at børnetilskuddene principielt bør afholdes af den stat, hvor den vandrende arbejdstager har beskæftigelse; såfremt ægtefællen imidlertid er erhvervsaktiv i en anden medlemsstat, således at begge stater drager nytte af, at forældrene har beskæftigelse, og herved oppebærer skatter og bidrag til den sociale sikring, bør børnetilskuddene udbetales af den

stat, hvor børnene er bosat. Forbundsregeringen foreslår følgelig, at det andet spørgsmål besvares således, at retten til børnetilskud i beskæftigelsesstaten skal stilles i bero fuldt ud.

12 Den italienske regering har anført, at eftersom der ikke er indgivet nogen anmodning af hustruen, har hun ikke kunnet kræve tilskud i Italien, uanset om hun teoretisk måtte have været berettiget hertil. Det tilkommer ikke den institution, der skal betale ydelserne til manden, at efterprøve, om hustruen har krav på tilskud i henhold til den nationale lovgivning i den stat, hvor hun er bosat; institutionen skal derimod alene fastslå, om der faktisk er udbetalt ydelser i denne medlemsstat. Spørgsmålet, om den af forældrene, der har beskæftigelse i den anden medlemsstat, kan kræve et beløb svarende til forskellen mellem de ydelser, som han er berettiget til i denne stat, og de lavere ydelser, der kan kræves udbetalt af den ægtefælle, der har beskæftigelse i børnenes bopælsstat, skal besvares bekræftende, uden at det herved har betydning, om disse tilskud alene kan kræves med hjemmel i fællesskabsretten, eller om de skal betales i henhold til den nationale lovgivning i den stat, hvor ægtefællen har beskæftigelse.

13 Kommissionen har anført, at artikel 76 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at retten til familieydelser, der kan kræves udbetalt i medfør af artikel 73 i den nævnte forordning, alene stilles i bero, dersom samtlige materielle og formelle betingelser for udbetaling af børnetilskud i børnenes bopælsstat faktisk er opfyldt, hvilket efter omstændighederne vil sige, at der skal være fremsat anmodning herom. Kommissionen har anført, at retten til familieydelser eller børnetilskud i medfør af artikel 73 i forordning nr. 1408/71 alene stilles i bero i henhold til artikel 76, med et beløb, der svarer til de familieydelser eller børnetilskud, der i kraft af erhvervsudøvelse kan kræves udbetalt efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne er bosat.

Det første spørgsmål

14 Domstolen har allerede taget stilling til det problem, der omhandles under det første spørgsmål, jfr. dommen af 13. november 1984 (Salzano, 191/83, Sml. 1984, s. 3741), der drejede sig om det forhold, at en vandrende arbejdstagers ægtefælle ikke havde indgivet anmodning om børnetilskud som krævet efter lovgivningen i hendes bopælsstat. I dommen kendte Domstolen for ret, at retten til børnetilskud, der kan kræves udbetalt i medfør af artikel 73 i forordning nr. 1408/71 i den medlemsstat, hvor en af forældrene har beskæftigelse, ikke stilles i bero, når den anden af forældrene bor med børnene i en anden medlemsstat og dér udøver et

erhverv dog uden at modtage børnetilskud for børnene, fordi alle betingelser efter denne medlemsstats lovgivning for, at de nævnte tilskud faktisk kan udbetales, ikke er opfyldt. Det fremgår af dommens præmisser, at der hermed menes såvel de materielle som de formelle betingelser efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor børnene er bosat; i den konkrete sag var en af disse betingelser netop et krav om forudgående anmodning.

15 Det første spørgsmål skal følgelig besvares således, at retten til børnetilskud, der kan kræves udbetalt i medfør af artikel 73 i forordning nr. 1408/71 i den medlemsstat, hvor en af forældrene har beskæftigelse, ikke stilles i bero i henhold til forordningens artikel 76, når den anden af forældrene bor med børnene i en anden medlemsstat og dér udøver et erhverv dog uden at modtage børnetilskud for børnene, fordi alle betingelserne efter denne medlemsstats lovgivning for, at de nævnte tilskud faktisk kan udbetales, ikke er opfyldt.

Det andet spørgsmål

16 Med henblik på besvarelsen af det andet spørgsmål bemærkes — som gentagne gange fremhævet af Domstolen — at det med EØF-traktatens artikel 51 forfulgte mål, nemlig at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, er retningsgivende for fortolkningen af de forordninger, som Rådet udsteder vedrørende vandrende arbejdstagers sociale stilling.

17 Man kan derfor ikke — uden at overtræde dette princip — anvende artikel 76 i forordning nr. 1408/71 således, at ydelser, der er hjemlet i én medlemsstat, kan udskiftes med mindre gunstige ydelser, der er hjemlet i en anden medlemsstat, og arbejdstageren således fratages de mest fordelagtige ydelser.

18 Domstolen har i direkte forlængelse af dette synspunkt i dommen af 12. juni 1980 (Laterza, 733/79, Sml. s. 1915) fastslået, at det følger af de principper, der ligger til grund for forordning nr. 1408/71, at såfremt de ydelser, der udbetales af bopælsstaten, er lavere end de ydelser, der udbetales af den anden ydelsespligtige stat, bevarer arbejdstageren det højeste beløb og kan fra den kompetente socialinstitution i sidstnævnte stat kræve udbetalt en supplerende ydelse, som er lig med forskellen mellem de to ydelser.

19 Det følger af det anførte, at det andet spørsmål skal besvares med, at artikel 76 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at retten til børnetilskud, som kan kræves udbetalt fra beskæftigelsesmedlemsstaten af en af forældrene i medfør af forordningens artikel 73, alene stilles i bero med det beløb, der svarer til de ydelser af samme art, som faktisk udbetales i den medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne er bosat. Såfremt de børnetilskud, der faktisk modtages fra bopælsmedlemsstaten, er lavere end de ydelser, der udbetales i henhold til lovgivningen i den anden medlemsstat, kan arbejdstageren fra den kompetente institution i sidstnævnte stat kræve udbetalt en supplerende ydelse, som er lig med forskellen mellem de to ydelser.

Det tredje spørgsmål

20 Under henvisning til besvarelsen af det andet spørgsmål er det ufornødent at besvare det tredje spørgsmål.

Sagens omkostninger

21 De udgifter, der er afholdt af regeringerne for Forbundsrepublikken Tyskland og for Den italienske Republik samt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (første afdeling)

vedrørende det spørgsmål, som er forelagt af Bundessozialgericht ved kendelse af 25. april 1984, for ret:

1) Retten til børnetilskud, der kan kræves udbetalt i medfør af artikel 73 i forordning nr. 1408/71 i den medlemsstat, hvor en af forældrene har beskæftigelse, stilles ikke i bero i henhold til forordningens artikel 76, når den anden af foræl-

drene bor med børnene i en anden medlemsstat og dér udøver et erhverv dog uden at modtage børnetilskud for børnene, fordi alle betingelserne efter denne medlemsstats lovgivning for, at de nævnte tilskud faktisk kan udbetales, ikke er opfyldt.

2) **Artikel 76 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at retten til børnetilskud, som kan kræves udbetalt fra beskæftigelsesmedlemsstaten af en af forældrene i medfør af forordningens artikel 73, alene stilles i bero med det beløb, der svarer til de ydelser af samme art, som faktisk udbetales i den medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne er bosat. Såfremt de børnetilskud, der faktisk modtages fra bopælsmedlemsstaten, er lavere end de ydelser, der udbetales i henhold til lovgivningen i den anden medlemsstat, kan arbejdstageren fra den kompetente institution i sidstnævnte stat kræve udbetalt en supplerende ydelse, som er lig med forskellen mellem de to ydelser.**

Joliet Bosco O'Higgins

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. april 1986.

P. Heim
Justitssekretær

R. Joliet
Formand for første afdeling